

VETERINAIR TOXICOLOOG LEGT UIT

Goed drinkwater: wat is dat eigenlijk?

Goed drinkwater is belangrijk voor uw dieren. Veterinair toxicoloog Deon van der Merwe weet precies hoe goed drinkwater eruitziet en waarom het zo belangrijk is. Hij legt dit graag uit en vertelt wat u kunt doen om de waterkwaliteit op uw bedrijf te optimaliseren.

Soms bestaat het vermoeden dat een dier is blootgesteld aan een stof die giftig kan zijn. In zo'n geval komt de veterinaire toxicoloog om de hoek kijken. Veterinaire toxicologie is een specialisme binnen de dierenartsenwereld; een belangrijke tak, omdat de blootstelling aan giftige stoffen toch nog regelmatig gebeurt. Deon van der Merwe is zo'n dierenarts die zich hier, na lang studeren, in heeft gespecialiseerd. Als veterinaire toxicoloog is hij dus bekend met giftige stoffen en wat deze kunnen betekenen voor dieren. "Net als mensen kunnen dieren ook te maken krijgen met vergiftigingen", vertelt Deon. "Alleen kunnen zij zelf niet aangeven dat ze iets verkeers hebben gegeten of gedronken. Daarom is het goed dat wij ze

daar een handje bij helpen door te kijken naar de kwaliteit van hun leefomgeving. Daarbij ondersteunen en adviseren we de veehouders ook graag zo goed mogelijk door ze mee te nemen in het onderzoek en de uitleg hiervan. Uiteindelijk is het belangrijk dat zij verder kunnen."

Bijdragen aan dierenwelzijn

Dieren zijn volgens Deon een belangrijk deel van de samenleving. "Een gezonde omgeving voor dieren is ook een gezonde omgeving voor mensen, en andersom", vertelt hij. Daarom heeft hij in zijn werk veel oog voor welzijn. "In mijn adviezen aan veehouders staat voor mij centraal dat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een betere diergezondheid en daarmee automatisch ook aan het dierenwelzijn." Volgens hem betekent dat dat dieren een gezonde leefomgeving hebben, zonder bijvoorbeeld giftige planten om van te grazen, met voldoende goede voeding, maar zeker ook goed en smakelijk drinkwater.

Belang van goed water

Als we inzoomen op het smakelijke en goede drinkwater wordt het belang hiervan al snel duidelijk. Kippen drinken ongeveer

twee keer zoveel water als dat ze voer eten. Zowel voor mens als dier is het een eerste levensbehoefte waarvan het belangrijk is dat het beschikbaar is. "Als mens willen we niet alleen graag drinkwater dat smakelijk is, maar we willen er het liefst ook niet te lang naar zoeken. Kraanwater is voor ons de ideale oplossing, want zo hoeven we niet eerst naar de supermarkt voor een fles mineraalwater. Dit geldt voor dieren eigenlijk net zo. De beschikbaarheid van het water is heel belangrijk, bij beperkte beschikbaarheid zullen kippen doorgaans minder water opnemen dan gewenst."

Deze beschikbaarheid van het drinkwater is iets dat redelijk goed in de gaten te houden is. De kwaliteit van het drinkwater kan soms voor wat twijfel zorgen bij een veehouder. Jeanine Wiegel is op zo'n moment het eerste aanspreekpunt. Zij geeft advies over kritische punten in de stal, de waterbehoefte van pluimvee en bijvoorbeeld het belang van schone leidingen. Bij twijfel is vaak het advies om wateronderzoek uit te laten voeren. En daar kan Deon zijn expertise op loslaten. Hij kijkt als veterinaire toxicoloog naar welke stoffen er precies in het water zitten. "Je kunt zelf al veel zien en ruiken aan water. GD ontwikkelde hier een zelftest voor. Maar als een monster binnenkomt, weet ik precies wat er wel en juist helemaal niet in mag zitten."

Inzicht in waterkwaliteit

Zelf kunt u dus al veel zien aan het drinkwater dat uw dieren krijgen, maar Deon gaat dus een stapje verder. Van pH-waardes, ammonium en nitriet tot zout, de hardheid en het kiemgetal van bacteriën, zoals specifiek de *E. coli*-aantallen. Hij vist het er allemaal uit. "Het is belangrijk om dit inzichtelijk te krijgen", vertelt hij. "Een teveel aan nitriet kan bijvoorbeeld zorgen voor nitrietvergiftiging of zuurstoftekort en als de pH-waardes uit balans zijn, is het water minder smakelijk of verontreinigd, waardoor dieren het niet graag drinken."

Als u een watermonster heeft ingestuurd voor onderzoek wordt dit in het laboratorium geanalyseerd en volgt er een uitslag over de mate van geschiktheid van het water. "Is het niet geschikt? Dan sturen we binnenkort aanvullende informatie mee die kan dienen als basis om het drinkwater aan te passen en te verbeteren. Ook staan we altijd klaar voor meer uitleg en kunt u terecht op onze website."

Smakelijk drinkwater

Water is zowel voor pluimvee als voor mensen de eerste levensbehoefte. Pluimveedierenarts Jeanine Wiegel helpt u graag met uw watervragen. Goed water is nodig voor gezonde dieren. Maar wat is goed water? Drinkwater voor dieren moet aan drie eisen voldoen:

- Het moet smakelijk zijn: dat wil zeggen, de dieren moeten het graag willen drinken.
- Het moet beschikbaar zijn op de plaats waar de dieren gewoonlijk drinken. De leidingen mogen niet verstopt zijn; de drinknippels moeten goed stromen als het dier wil drinken.
- Het water mag niet schadelijk zijn. Dit spreekt eigenlijk voor zich: gezondheid, productie en groei van het dier mogen niet in gevaar komen.

Maar tegenwoordig wordt ook steeds strenger gecontroleerd of de producten (vlees, eieren) bestemd voor menselijke consumptie van goede en onverdachte kwaliteit zijn. Het water dat dieren drinken mag dit niet in gevaar brengen. Jeanine: "GD verwerkt jaarlijks duizenden drinkwatermonsters voor controle op geschiktheid voor veedrinkwater, ook bij pluimvee. In de afgelopen jaren bleek ongeveer een derde van deze monsters niet geschikt als drinkwater voor pluimvee. Deze gegevens tonen aan dat drinkwaterkwaliteit niet op alle bedrijven de aandacht krijgt die het eigenlijk verdient. Regelmatig kunnen gezondheidsproblemen bij koppels pluimvee worden verklaard door onvoldoende drinkwaterhygiëne. Juist in de pluimveehouderij is het drinkwatersysteem de aangewezen methode om een middel voor alle dieren beschikbaar te stellen. Dit kan gaan om een diergeneesmiddel of een andere toevoeging, zoals zuren, vitaminen en mineralen. Behalve aandacht voor de juiste toepassing van deze middelen is aandacht voor de mogelijke vervuiling van het drinkwatersysteem van belang. Adequate reiniging en regelmatige controle van de drinkwaterkwaliteit betalen zichzelf zonder meer terug."

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP

WWW.GDDIERGEZONDHEID.NL/WATERONDERZOEK